

Utlandssvenskarnas Parlament - Resolutioner som antagits

Inför och under den 22e augusti, Parlamentsdagen, diskuterades olika områden i åtta arbetsgrupper. Inför Parlamentet framtog olika resolutionsförslag i grupperna och under dagen diskuterades om dessa skulle antas eller avslås.

I detta dokument finns samtliga antagna resolutioner samlade och uppdelade på vilken grupp som behandlat dem.

Grupperna är:

1 - Insatser utlandssvenskar kan göra för Sverige, varandra och vice versa 3

- 1.1 Synen på utlandssvenskar i Sverige
- 1.2 UD bör samarbeta med utlandssvenska föreningar och nätverk
- 1.3 SVIVs roll som paraplyorganisation för utlandssvenskarna
- 1.4 Stöd för affärsutbyte mellan SVIV-medlemmar
- 1.5 Förnyelse av pass i geografiskt vidsträckt länder
- 1.6 Program för UD-stöd till handelskamrar
- 1.7 Stöd till hemflyttande
- 1.8 Centralt register över utlandssvenskar

Gruppordförande: Anders Fogelström

2 - Skatter, pensioner och försäkringar - slutrapport..... 5

- 2.1 Underlätta rutiner för återbetalning av svensk skatt
- 2.2 Dubbelbeskattningsavtal: förlegade, svårtydda och orättvisa
- 2.3 Sänk eller avskaffa SINK
- 2.4 Uppskov för reavinstskatt för alla bostäder
- 2.5 SVIV bör reagera kraftfullt mot aviserad reavinstbeskattning av utländska värdepapper vid utflyttning
- 2.6 Ett kompensationsystem för förlust av missade svenska pensionspoäng
- 2.7 Ett förslag att bevaka - om avdragsrätt räntor mot skattepliktig inkomst
- Resolution om "avdragsrätt för bostadsräntor..."

Gruppordförande: Claes Ankarcróna

3.1 - Förskola och skola 8

- 3.1.1 Statsbidrag bör även tillfalla förskolor utomlands
- 3.1.2 Enklare behörighetsregler för elever vid svenska utlandsskolor

Ordförande: Margareta Herstad-Holmqvist

3.2 - Utbildning och forskning 9

- 3.2.1 Distansundervisning - högskolestudier
- 3.2.2 Merit- och karriärvärde av utlandsstudier
- 3.2.3 Meritvärdering av utländska examina inom svenska högskolor
- 3.2.4 Praktikplatser
- 3.2.5 Utlandssvensk i regeringens forskningsberedning
- 3.2.6 Skattebefrielse vid forskningsvistelse i USA
- 3.2.7 Tillvaratagande av utlandssvenska akademikers kompetens
- 3.2.8 Antagning av forskarstuderande
- 3.2.9 Förteckning över utlandssvenska akademiker
- 3.2.10 Meritvärderingssystem - forskningsanslag och tjänster
- 3.2.11 Svensk statlig forskningsfinansiering och utlandssvenska forskare
- 3.2.12 Befattningssystem inom svenska universitet
- 3.2.13 Information inför utlandsvistelse
- 3.2.14 Tjänstledighet för medföljande till forskare/forskarstuderande utomlands
- 3.2.15 Post. Dok. - finansiering

Gruppordförande: Lena Wallensteen, University of Notre Dame, USA

4 - Kultur och information 15

- 4.1 Svensk television för utlandssvenskar

Gruppordförande: Bo Ralph

- 5 - Hemflytt till Sverige 16
- 5.1 HEMVÄNDANDE svenskers möjlighet att erhålla lån avseende fastighetsköp i Sverige efter återflytt
 - 5.2 Arbetslöshetskassans ersättning vid återflytt till Sverige då omedelbar arbetslöshet uppstår
 - 5.3 Blockering av tillgångar i Sverige vid svensk medborgares död i utlandet
 - 5.4 Folkbokföring

Ordförande: Daniel Rock

- 6 - Kriser och katastrofer 17
- 6.1 Frivillig registrering av utlandssvenskar
 - 6.2 Kartläggning av listnätverk
 - 6.3 Resursinventering
 - 6.4 Utlandssvenskarnas rättigheter
 - 6.5 Informationsbroschyr
 - 6.6 Abonnemang på krisinformation och varningar
 - 6.7 Speciell katastroffond för utlandssvenskar

Gruppordförande: Steve Trygg

- 7 - Legala frågor 19
- 7.1 Återfående av svenskt medborgarskap
 - 7.2 Rätt för svenska medborgare att ansöka om pass på honorärkonsulat

Ordförande: Birgitta Arve

- 8 - Ungdomsfrågor 21
- 8.1 Värdering av språkkunskaper vid antagning till högskolan
 - 8.2 Lika regler ger fler studenter erfarenhet av att plugga utomlands
 - 8.3 En närhetsprincip Sverige bör skrota
 - 8.4 Försitt inte chansen till kvalitetsutveckling
 - 8.5 Stöd till svenska arbetstagare i utlandet
 - 8.6 Skrota kravet på tvåårig Sverigevistelse för studiemedel
 - 8.7 Merit- och karriärvärde av ideellt arbete utomlands
 - 8.8 Merit- och karriärvärde av utlandsstudier

Gruppordförande: Hanna Hallin och Kristina Persdotter

1.1 SYNEN PÅ UTLANDSSVENSKAR I SVERIGE

Resolutionsmottagare :

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning :

Utlandssvenskarna är en positiv kraft vars erfarenheter, kontaktnät och arbete för att stödja svenskt näringsliv, kultur och svensk PR kan och bör användas för att främja Sverige utomlands. Det är viktigt att utlandssvenskarna inte agerar som och uppfattas som en i mestadels Sverige-negativ grupp med liten koppling till svensk aktivitet. Bilden av en grupp som arbetar för och främjar Sverige måste spridas.

Resolutionsförslag :

SVIV bör kanalisera och kommunicera vad utlandssvenskarna gör och kan göra för Sverige. Kanske SVIV också kan dela ut ett pris till Årets Utlandssvensk.

1.2 UD BÖR SAMARBETA MED UTLANDSSVENSKA FÖRENINGAR OCH NÄTVERK

Resolutionsmottagare :

Utrikesdepartementet, UD

Frågeställning :

Det finns starka organisationer och nätverk av svenskar utanför Sverige som företräder och organiserar olika grupper och intressen. Dessa huvudsakligen privata nätverk kan och bör komplettera och förstärka Sveriges officiella representation utomlands. Det är viktigt att svenska ambassaden i ett land har god kontakt med och arbetar tillsammans med de svenska nätverken i landet. Detta får inte enbart bero på den enskilde ambassadörens inställning.

Resolutionsförslag :

Vi föreslår att UD slår fast en policy att svenska beskickningar skall samarbeta med de utlandssvenska föreningarna och nätverken på plats.

1.3 SVIVS ROLL SOM PARAPLYORGANISATION FÖR UTLANDSSVENSKARNA

Resolutionsmottagare :

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning :

SVIVs roll lokalt i varje land och centralt i Sverige är väsentlig.

Resolutionsförslag :

SVIV kan fungera som en paraplyorganisation som samlar in erfarenheter, förslag och frågor från olika utlandssvenska organisationer och nätverk och i Sverige för fram dessa opinionsyttringar till berörda myndigheter. Utlandssvenskarnas parlament är en god form för ett sådant koordinerande arbete.

1.4 STÖD FÖR AFFÄRSUTBYTE MELLAN SVIV-MEDLEMMAR

Resolutionsmottagare :

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning :

Det är viktigt att stimulera och förenkla affärsutbyte mellan svenska företag och entreprenörer.

Resolutionsförslag :

Svivs Communityportal på Internet kan utvecklas och bli ett ännu viktigare verktyg för detta genom att i de personliga profilerna lista kompetenser och kontaktnät som kan vara nyttiga för andra medlemmar och genom att SVIV understödjer kommersiella relationer mellan medlemmarna

1.5 FÖRNYELSE AV PASS I GEOGRAFISKT VIDSTRÄCKTA LÄNDER

Resolutionsmottagare :

Utrikesdepartementet, UD

Frågeställning :

Ett specifikt problem, som togs upp av flera SVIV-medlemmar som bor i geografiskt vidsträckta länder som USA och Australien, är att man inte kan förnya svenskt pass på annat sätt än att fysiskt resa till ofta avlägsna ambassader.

Resolutionsförslag :

Det borde utarbetas säkra metoder som möjliggör enklare förfarande.

1.6 PROGRAM FÖR UD-STÖD TILL HANDELSKAMRAR

Resolutionsmottagare :

Utrikesdepartementet, UD

Frågeställning :

De svenska handelskamrarna utanför Sverige utför ett viktigt arbete för att främja Sverigebilden och att stöda svenskt näringslivs exportsatsningar och verksamhet utomlands. Handelskamrarna åtnjuter ofta stor prestige i sina respektive länder. Rollfördelningen mellan Exportrådet och Handelskamrarna är klar och entydig. Svenska myndigheter stöder ofta olika svenska handelskamrar för enskilda projekt men har inget långsiktigt samarbete.

Resolutionsförslag :

Det vore önskvärt att UD kunde utarbeta ett långsiktigt program för stöd av handelskamrarna.

1.7 STÖD TILL HEMFLYTTANDE

Resolutionsmottagare :

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning :

Ett speciellt problem uppstår ofta när utlandssvenskar flyttar tillbaka till Sverige. SWEA har t ex arbetat mycket med att hjälpa anpassningen för hemflyttade kvinnor.

Resolutionsförslag :

SVIV kan på olika sätt arbeta vidare med dessa frågor.

1.8 CENTRALT REGISTER ÖVER UTLANDSSVENSKAR

Resolutionsmottagare :

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Frågeställning :

I händelse av allvarliga kriser utomlands finns i dag inget centralt register över utlandssvenskar.

Resolutionsförslag :

SVIV kan som paraplyorganisation hjälpa till att skapa ett sådant register.

GRUPPORDFÖRANDE: Anders Fogelström

SLUTRAPPORT FRÅN ARBETSGRUPP, NR 2, SKATTER OCH FÖRSÄKRINGAR

Deltagare: gruppen har bestått av Claes Ankarcrona, ordf, Catarina Böös, Bengt-Erik Hedberg, Cecilia Gunne, Michael Daun och Claes Johan Geijer.

Sammanställningen var mycket bra och yrkesbakgrund och erfarenheter bidrog till att gruppen var kompetent, motiverad och aktiv.

Vi hade en stor och engagerad deltagarskara under våra sessioner och kände att denna typ av arbetsätt var effektiv och givande.

Arbetsätt: insamling av ämnen/problem/frågor som är aktuella för utlandssvenskar, dels genom egen insats - främst av Bengt-Erik Hedberg - dels genom frågor som tagits upp på SVIVs hemsida.

Ambition: att prioritera tunga och allmänna frågor, diskutera igenom dessa med bl.a. ledning av inlägg från deltagare samt formulera korta, konkreta förslag till resolutioner. Det fanns ingen möjlighet att gå in i detalj vad beträffar vissa länders regler - detta kan anstå till ett senare Parlament, alternativt bearbetas löpande: frågorna är väckta.

Resolutioner skulle om möjligt främst påverka myndigheter men då det finns rutiner och administrativa handläggningar på den privata sidan som ej fungerar tillfredsställande, finnes det utrymme för att täcka in även dem.

2.1 UNDERLÄTTA RUTINER FÖR ÅTERBETALNING AV SVENSK SKATT

Mottagare:

Skattemyndigheten

Problem:

Osäkra och ineffektiva rutiner för återbetalning av svensk skatt.

Förslag till resolution:

Skattemyndigheten uppmanas att undersöka möjligheten att införa rutiner för elektronisk återbetalning av skatt, åtminstone till boende i EU/EES-länder, i stället för med check, utsänd från Irland

2.2 DUBBELBESKATTNINGSAVTAL: FÖRLEGADE, SVÅRTYDDA OCH ORÄTTVISA

Mottagare:

Regeringen
Skatteverket

Problem: icke tidsenliga dubbelbeskattningsavtal.

Förslag till resolution:

"Vi hemställer att Sveriges dubbelbeskattningsavtal uppgraderas till OECD-standard, främst för Italien och Spanien".

"Vi hemställer vidare att skattemyndigheten inför rutiner som innebär att en i den boendes hemviststat godkänd deklaration också skall gälla mot den svenska skattemyndigheten."

"Vi hemställer att en precisering och ett förtydligande beträffande vilka regler som i vart fall gäller genomförs - nu bedöms fall olika beroende på handläggaren".

"Vi hemställer om en analys av eventuella felaktigheter som gör att utlandsboende svenskar som betalar skatt i Sverige inte har likvärdiga rättigheter som i Sverige boende svenskar".

2.3 SÄNK ELLER AVSKAFFA SINK

Mottagare:

Regeringen
Finansdepartementet

Problem: SINK - uppfattas som orättvis/omotiverad och administrativt betungande.

Förslag till resolution:

"Vi hemställer att hela SINK-begreppet ses över, alternativt avskaffas på pensionsinkomster"

Specialfall Spanien:

"Vi uppmanar finansdepartementet att tillsammans med relevanta svenska grupper i Spanien bilda en kommitté för att lobba för ett nytt dubbelbeskattningsavtal som undanröjer den nuvarande ordningen med skatt betalad i båda länderna och med ett tungrovt förfarande för återbetalning".

2.4 UPPSKOV FÖR REAVINSTSKATT FÖR ALLA BOSTÄDER

Mottagare:

Regeringen

Problem: reavinst på privatbostad, klassificering av boendetyper.

Förslag till resolution:

"Vi hemställer att regeln för uppskov med reavinst vid försäljning av privatbostad skall gälla alla typer av bostäder, oavsett legal form, även t.ex andelslägenheter".

2.5 SVIV BÖR REAGERA KRAFTFULLT MOT AVISERAD REAVINSTBESKATTNING AV UTLÄNDSKA VÄRDEPAPPER VID UTFLYTT

Mottagare:

Föreningen Svenskar i Världen, SVIV

Problem: aviserad utökning av reavinstbeskattning i Sverige, föreslagen att omfatta även utländska värdepapper, vid utflyttning

Förslag till åtgärd: när departements PM känt - skall SVIV reagera/agera kraftfullt. Frågan kräver skärpt bevakning.

2.6 ETT KOMPENSATIONSSYSTEM FÖR FÖRLUST AV MISSADE SVENSKA PENSIONSPOÄNG

Mottagare:

Svenskt Näringsliv

Problem: medföljandes förlust av svenska pensionspoäng

Förslag till resolution:

"Vi uppmanar Svenskt Näringsliv att tillsammans med berörda företag utarbeta ett kompensationsystem för förlust av missade svenska pensionspoäng, med hänsyn taget till ev. lokalt intjänade förmåner"

2.7 ETT FÖRSLAG ATT BEVAKA - OM AVDRAGSRÄTT RÄNTOR MOT SKATTEPLIKTIG INKOMST

Mottagare:

Regeringen

Problem: utlandssvensks avdragsrätt i Sverige för räntor mot skattepliktig inkomst därstädes

Förslag till Resolution:

Denna fråga har tagits upp av regeringen i lagrådsremiss och synes icke kräva någon åtgärd från SVIV:s sida, såvida inte slutligt förslag till text avviker från vad som ses som önskvärt.

GRUPPORDFÖRANDE: Claes Ankarcrona

Resolution om "Avdragsrätt för bostadsräntor..."

Som bekant antog "Utlandssvenskarnas Parlament" vid sitt möte den 22e augusti Resolution om Avdragsrätt för bostadsräntor inom EES för utomlands bosatta som betalar skatt i Sverige. Nu tycks vi redan vara bönhörda för Regeringen har just lämnat en ny remiss till Lagrådet i detta ämne. SVIV har i ett yttrande till Finansdepartementet förklarat sig ge fullt stöd till detta förslag.

Regeringen har lämnat en remiss till Lagrådet vars huvudsakliga innehåll är detta:

"I lagrådsremissen lämnas ett förslag som innebär förändringar av Inkomstskattelagen (1999:1229) vad gäller rätten att dra av ränteutgifter i Sverige för personer bosatta inom EES-området och som är begränsat skattskyldiga i Sverige. Sådant avdrag kan enligt förslaget få göras om den skattskyldige har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande i Sverige och till den del ränteutgifterna inte kunnat dras av i hemlandet (bosättningslandet). Vidare ska ränteutgifterna ha betalats under tid som den skattskyldige varit bosatt inom EES. Enligt nu gällande regler får begränsat skattskyldiga inte dra av ränteutgifter som inte är utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster. Syftet med förslaget är att EG-anpassa de svenska reglerna på området.

De nya bestämmelserna föreslås träda ikraft den 1.1.2008."

Regeringens förslag till ändring av Inkomstskattelagen
Här redovisas endast ändringen i 42 kap 1 § då det endast är den som förändrats.

Nuvarande lydelse:

"Ränteinkomster, utdelningar, inkomster vid uthyrning av privatbostäder och alla andra inkomster på grund av tillgångar samt kapitalvinster skall upptas som intäkt, om inte något annat anges i detta eller i 8 kapitlet."

"Utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster skall dras av som kostnad, om inte något anges i detta kapitel eller i 9 eller 60 kap. Ränteutgifter och kapitalförluster skall dras av även om de inte är sådana utgifter. Begränsat skattskyldiga får dock inte dra av ränteutgifter som inte är utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster."

Föreslagen ny lydelse:

Ovanstående första stycket med nedanstående tillägg

"Utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster skall dras av som kostnad, om inte något anges i detta kapitel eller 9 eller 60 kap. Ränteutgifter och kapitalförluster skall dras av även om de inte är sådana. Begränsat skattskyldiga får dock inte, med undantag för vad som anges i tredje stycket, dra av ränteutgifter som inte är utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster.

Begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2 får även dra av sådana ränteutgifter, som inte är utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster till den del avdraget för ränteutgifterna inte har kunnat dras av i hemlandet,

- om den skattskyldige är bosatt i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- den skattskyldiges överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige och
- ränteutgifterna har betalats under tid som den skattskyldige varit bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Denna lag föreslås att träda ikraft den 1 januari 2008."

SVIV remissinstans

SVIV har sedan en tid tillbaka varit en av flera remissinstanser. Då den föreslagna ändringen ligger helt i linje med vad som vi tidigare redovisat i vårt förslag till resolution, men som nu utgår, har vi lämnat nedanstående kommentar till den föreslagna ändringen.

"Föreningen Svenskar i Världen (SVIV) tillstyrker i alla delar regeringens förslag till ändring av Inkomstskattelagen (1999:1229)

Frågor

Om någon önskar ställa frågor med anledning av ovanstående går det bra på Svivs hemsida under rubriken "Ulandssvenskarnas Parlament". Frågorna besvaras av Bengt-Erik Hedberg som är väl insatt i ämnet.

3.1.1 STATS BIDRAG BÖR ÄVEN TILLFALLA FÖRSKOLOR UTOMLANDS

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Skolverket
Svenskt näringsliv

Frågeställning/problemformulering:

Idag är behöriga elever vid de svenska utlandsskolorna statsbidragsberättigade. Inga förskolebarn är statsbidragsberättigade. Inte minst med tanke på det faktum att svenska familjer får barn senare i livet än tidigare har ofta just förskoledelen vid utlandsskolorna många elever. För de eleverna krävs välutbildad personal och goda lokaler. Detta är kostnadskrävande. Varför räknas för beslutsfattarna inte de små barnen på samma sätt som de äldre vid utlandsskolan eller på samma sätt som små barn i Sverige?

Resolutionsförslag:

Förskolebarn vid svenska utlandsskolor, med egen svensk kursplan, bör ges samma ekonomiska förutsättningar, dvs statsbidrag till skolan, som övriga elever vid utlandsskolorna.

3.1.2 ENKLARE BEHÖRIGHETSREGLER FÖR ELEVER VID SVENSKA UTLANDSSKOLOR

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Skolverket
Svenskt näringsliv

Frågeställning/problemformulering:

De svenska utlandsskolorna är sedan många år en av förutsättningarna för utlandssvenska familjer att få en god utbildning för sina barn. En utbildning som också gör det enklare att flytta hem. Idag är behörighetsreglerna för att få svenskt statsbidrag obsoleta, inte minst om man beaktar det förändrade ägandeförhållandet av svenska företag. I dagens värld där människor från olika kulturer möts och bildar familj är de svenska utlandsskolorna också en möjlighet att utbilda de dubbla kulturbärarna vi så väl behöver i svenskt näringsliv och i svenska organisationer. I vårt grannland Norge har man beslutat att medborgarskapet skall vara grunden för statsbidraget.

Resolutionsförslag:

Vi uppmanar ansvariga att besluta att det svenska medborgarskapet blir behörighetsavgörande för statsbidrag till de svenska utlandsskolorna.

ORDFÖRANDE: Margareta Herstad-Holmqvist

3.2.1 DISTANSUNDERVISNING - HÖGSKOLESTUDIER

Resolutionsmottagare:

Nätuniversitetet

Frågeställning/problemformulering:

Nätuniversitetet med sin kursdatabas för IT-stött distansundervisning från 35 svenska universitet och högskolor är en viktig resurs för utlandssvenskar. Den som bor eller bott utomlands är dock inte alltid införstådd med aktuell terminologi, poängsystem etc. avseende högre utbildning i Sverige.

Resolutionsförslag:

Nätuniversitetet bör på hemsidan www.netuniversity.se lägga in särskild, utförlig information om distansutbildning i Sverige riktad till utlandsboende svenskar med t.ex. rubriken "För Dig som bor utomlands?"

Frågeställning/problemformulering:

Det finns också nätuniversitet och distanskursarrangörer i andra länder, inte minst i Europa, som också borde kunna presenteras för utlandsboende svenskar. Sannolikt skulle även fördelar kunna utvinnas genom samarbete mellan Nätuniversitetet och dess motsvarigheter i andra länder.

Resolutionsförslag:

Nätuniversitetet bör på sin hemsida även ge information om och länkhänvisningar till nätuniversitet och distanskurser i andra länder

Nätuniversitetet uppmanas därtill att studera möjligheterna till samverkan mellan Nätuniversitetet och dess motsvarigheter utomlands till glädje för utlandssvenska studerande.

3.2.2 MERIT- OCH KARRIÄRVÄRDE AV UTLANDSSTUDIER

Resolutionsmottagare:

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknadsverket, AMV
Svenskt näringsliv
Sveriges Kommuner och Landsting

Frågeställning/problemformulering:

Det råder oklarhet om utlandsstudier försvårar eller underlättar tillträde till arbetsmarknaden och för att kunna göra karriär. Det finns emellertid alltför många exempel på att utlandsstudier inte premierats av arbetsgivare.

Resolutionsförslag:

Arbetsgivare inom offentlig sektor, kommuner, landsting och näringslivet uppmanas att ställa sig mer öppna för utländska akademiska examina och vinnlägga sig om att ta tillvara svenska studenters utlandserfarenheter. Att studier i utlandet skall vara meriterande bör framhållas i alla relevanta sammanhang.

3.2.3 MERITVÄRDERING AV UTLÄNDSKA EXAMINA INOM SVENSKA HÖGSKOLOR

Resolutionsmottagare:

Samtliga universitet och högskolor
Utbildningsdepartementet f.k.
Högskoleverkets internationella avdelning f.k.

Frågeställning/problemformulering:

Det har visat sig förekomma att utlandssvenska studenter med examina från utländska nationellt ackrediterade universitet haft svårt att få sina meriter erkända av svenska universitet och högskolor.

Resolutionsförslag:

Svenska universitet och högskolor uppmanas att inom ramen för det pågående internationaliseringsarbetet se över fortbildningen av studievägledare och handläggare av

meritvärdering och andra frågeställningar avseende utländska examina och att verka för att Högskoleförordningen 6 kap. §§ 6-8 och Lissabonkonventionen respekteras och tillämpas till fullo.

3.2.4 PRAKTIKPLATSER

Resolutionsmottagare:

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknadsverket, AMV
Svenskt näringsliv
Sveriges Kommuner och Landsting

Frågeställning/problemformulering:

För att svenska ungdomar skall kunna erbjudas praktikplatser utomlands krävs att svenska arbetsgivare tar emot ett motsvarande antal utländska ungdomar som praktikanter.

Resolutionsförslag:

Arbetsgivare inom offentlig sektor, kommuner, landsting och näringslivet uppmanas att göra en viktig insats för Sverige och svenska högskolestuderande genom att ställa upp och erbjuda praktikplatser till utländska studenter.

3.2.5 UTLANDSSVENSK I REGERINGENS FORSKNINGSBEREDNING

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet

Frågeställning/problemformulering:

Forskningsberedningen är ett rådgivande organ till regeringen i forskningsfrågor och består av företrädare från olika delar av forskarvärlden och näringslivet. Forskningsberedningen leds av utbildnings- och forskningsministern.

Det skulle gagna Forskningsberedningens arbete om en svensk forskare, gärna yngre, som nyligen varit verksam eller är verksam utomlands ingick i beredningen.

Resolutionsförslag:

Regeringen uppmanas komplettera Forskningsberedningen med en svensk, gärna yngre, forskare som är verksam utomlands eller som nyligen återkommit till Sverige efter en längre period vid ett utländskt universitet eller forskningsinstitut.

3.2.6 SKATTEBEFRIELSE VID FORSKNINGSVISTELSE I USA

Resolutionsmottagare:

Riksdagens finansutskott
Riksdagens utbildningsutskott
Finansdepartementet
Utbildningsdepartementet

Frågeställning/problemformulering:

Ett antal nationer har särskilda "forskarparagrafer" i sina dubbelbeskattningsavtal med USA för att stimulera akademiskt utbyte. Det tidigare generella dubbelbeskattningsavtalet innefattade en paragraf vilken gav svensk medborgare som bedrev forskning vid ett (del-) statligt amerikanskt universitet/forskningsinstitut i mer än sex månader skattebefrielse i båda länderna för lön utbetalad i USA - och vice versa. Detta fungerade väl och bidrog till viktiga forskarutbyten i båda riktningarna.

Resolutionsförslag:

Finansdepartementet bör i kommande dubbelbeskattningsavtalsförhandlingar med USA verka för särskilda bestämmelser om ömsesidig skattebefrielse för svenska och amerikanska forskare vid amerikanska respektive svenska universitet och forskningsinstitut under vistelser upp till två år.

3.2.7 TILLVARATAGANDE AV UTLANDSSVENSKA AKADEMIKERS KOMPETENS

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket
Vetenskapsrådet
Samtliga svenska forskningsfinansierande stiftelser
Sveriges Universitets- och Högskoleförbund, SUHF
SULF f.k.
Jusek f.k.

Frågeställning/problemformulering:

Utlandssvenska akademikers kunskaper och erfarenheter tas oftast inte tillvara optimalt och bidrar därigenom inte till att stärka och stödja högre utbildning/forskning i Sverige.

Utlandssvenska akademiker känner till och har erfarenhet av det svenska universitetssystemet. Samtidigt har de, jämfört med "hemmasvenska" sakkunniga, mer internationell universitets- och forskningserfarenhet.

Om utlandssvenska akademiker etablerar intensivare kontakt med och band till Sverige skulle detta även kunna leda till att fler utlandssvenska akademiker återvänder hem.

Resolutionsförslag:

Samtliga svenska myndigheter/organisationer/motsvarande med relevans för högre utbildning och forskning i Sverige uppmanas att på allt sätt ta till vara utlandssvenska akademiker/forskares kompetens som sakkunniga, granskare, utvärderare och opponenter. Det kan gälla granskning av forskningsanslag, utlåtan om tjänsteansökningar, ansökningar om befordran eller docentkompetens m.m.

3.2.8 ANTAGNING AV FORSKARSTUDERANDE

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket
Samtliga universitet och högskolor med forskarutbildning
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF

Frågeställning/problemformulering:

Antagning till forskarutbildning sker inte alltid genom beslut som enbart grundats på meriter och intervjuer. Personliga kontakter kan t.ex. spela en roll. Detta kan missgynna svenska studenter med utländsk utbildning jämfört med sökande som läst sin utbildning på plats i Sverige och som kunnat odla institutionskontakter under utbildnings gång.

Antagning till forskarutbildning kan inte överklagas. Det medför att det är desto viktigare att den grannliga antagningsprocessen genomförs med övild och högt ställda kvalitetskrav.

Resolutionsförslag:

Fakultetsnämnderna vid svenska universitet och högskolor med forskarutbildning uppmanas att ta tillsynskravet på största allvar och säkerställa att utlysning av forskarutbildningsplatserna sker i god ordning och att en effektiv uppföljning och kontroll sker av hur antagningsärendena handlagts.

3.2.9 FÖRTECKNING ÖVER UTLANDSSVENSKA AKADEMIKER

Resolutionsmottagare:

Föreningen Svenskar i världen, SVIV
Vinnova
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF
Utbildningsdepartementets internationella sekretariat f.k.
Högskoleverket f.k.
SULF f.k.

Frågeställning/problemformulering:

Vilka utlandssvenska akademiker som finns runt om i världen är inte alltid bekant. Detta är ett av skälen till att deras kunskaper och erfarenheter alltför ofta inte tas tillvara vid lärosäten, institut, myndigheter, råd etc. i Sverige.

Resolutionsförslag:

Föreningen för svenskar i världen eller annan relevant organisation uppmanas upprätta och upprätthålla en resurspersonlista till vilken utlandssvenska forskare/motsvarande kan anmäla sig med namn, CV och med angivande av insatser som respektive person är beredd bidra med som kontaktperson, granskare, opponent osv. inom svenska högskolor och myndigheter, råd och stiftelser m.fl. Dessa bör i sin tur uppmuntras att anlita denna lista.

3.2.10 MERITVÄRDERINGSSYSTEM - FORSKNINGANSLAG OCH TJÄNSTER

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF
Berörda forskningsråd

Frågeställning/problemformulering:

De meritvärderingssystem som för närvarande tillämpas i samband med ansökan om forskningsanslag eller tjänst inom högre utbildning i Sverige riskerar att missgynna svenskar med doktorsexamen och/eller forsknings- och arbetserfarenhet från andra länder. Svenska akademiker med utländsk forskarutbildning har t.ex. inte sällan skrivit monografiavhandlingar och de har även på annat sätt fått anpassa sig till andra publiceringstraditioner än de svenska, vilket kan medföra att de saknar sådana publikationer som många gånger är en grundsten i det svenska meritbedömningssystemet. Ett annat problem är att erfarenhet av organisatoriskt arbete inte alltid är en merit vid ansökningar om forskningsanslag på samma sätt som i ett antal andra länder, t.ex. USA.

Det finns uppenbarligen flera olika anledningar till att utlandssvenska forskare, akademiska lärare och administratörer riskerar att bedömas inneha sämre meriter jämfört med t.ex. forskare med svensk doktorsexamen och arbetserfarenhet.

Resolutionsförslag:

Nuvarande meritvärderingssystem vid ansökningar om såväl forskningsanslag som tjänst inom högre utbildning i Sverige bör utredas med målet att åstadkomma en jämförbar meritbedömning av utlandssvenskar och deras kolleger verksamma i Sverige.

3.2.11 SVENSK STATLIG FORSKNINGSFINANSIERING OCH UTLANDSSVENSKA FORSKARE

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF
Berörda forskningsråd

Frågeställning/problemformulering:

Det statliga svenska forskningsfinansieringssystemet bygger på "peer reviews" av företrädesvis svenska forskare. I ett litet land som Sverige finns en påtaglig risk att systemet gynnar inhemska forskare framför dem som verkat under lång tid utomlands. Det är obekant om någon studerat vilken "success rate" utlandssvenska forskare har i jämförelse med deras kolleger vid svenska universitet i samband med ansökan om forskningsanslag.

Resolutionsförslag:

Data avseende "success rate" för utlandssvenska forskare bör tas fram och publiceras. Svenska finansärer, främst Vetenskapsrådet, bör därtill uppmanas att initiera särskilt internationellt projektstöd, där svenskar som bedriver forskning utomlands kan söka finansiering, något som dessutom skulle kunna ge Sverige internationell "goodwill".

3.2.12 BEFATTNINGSSYSTEM INOM SVENSKA UNIVERSITET

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF

Frågeställning/problemformulering:

Det akademiska karriärsystemet i Sverige upplevs ibland av utlandssvenskar som både svårgenomträngligt och utan transparens. Förhoppningen är att den pågående Befattningsutredningen kommer att ändra på detta.

Resolutionsförslag:

Befattningsutredningen uppmanas att i sitt arbete på allt sätt verka för att den svenska akademiska karriärstrukturen görs så tydlig att såväl utlandssvenska universitetslärare/forskare/motsvarande som deras kolleger vid universitet och institut i utlandet lätt kan förstå hur den ser ut och vilka möjligheter den erbjuder.

3.2.13 INFORMATION INFÖR UTLANDSVISTELSE

Resolutionsmottagare:

Högskoleverket
Vinnova
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF
SULF f.k.

Frågeställning/problemformulering:

Många praktiska problem behöver lösas under planering av en forskar (utbildnings)period utomlands. Dit hör t.ex. försäkringsfrågan för den utresande och dennes familj.

Flera internationella sekretariat vid universitet och högskolor ger stöd, råd och tips inför internationell verksamhet endast till studerande på grundutbildnings- och magister/masternivå, samtidigt som administratörer på institutionsnivå saknar kunskap och kapacitet att kunna bistå forskarstuderande och forskare.

Resolutionsförslag:

En centralt administrerad webbplats med kontinuerligt uppdaterad information kring frågor av betydelse för svenska forskarstuderande, forskare och högskolelärare som ämnar vara verksamma utomlands några år bör utformas och underhållas.

Förvaltningar vid universitet och högskolor bör uppmuntras att medverka till att forskare och forskarstuderande på väg till ett utländskt universitet kan få korrekt och professionell information inför utlandsvistelsen.

3.2.14 TJÄNSTLEDIGHET FÖR MEDFÖLJANDE TILL FORSKARE/FORSKARSTUDERANDE UTOMLANDS

Resolutionsmottagare:

Svenskt näringsliv
Sveriges Kommuner och Landsting
Statliga myndigheter

Frågeställning/problemformulering:

Forskarvistelser utomlands (t.ex. post.dok.) försvåras eller omöjliggörs ibland av att make/make/partner av sin arbetsgivare inte beviljas tjänstledighet för att vara medföljande.

Resolutionsförslag:

Svensk näringsliv/motsvarande bör verka för att svenska arbetsgivare som ett stöd till svensk forskningsutveckling är generösa med tjänstledighet till make/maka/partner till svensk forskare på väg utomlands för t.ex. en post.dok. period.

3.2.15 POST. DOK. - FINANSIERING

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket
Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF
Berörda forskningsfinansiärer
Sveriges universitetslärares förbund, SULF f.k.

Frågeställning/problemformulering:

Den kunskap och de erfarenheter som unga post.dok.-forskare får under vistelser vid utländska universitet är av stort värde för hela svenska samhället. Många avstår att skaffa sig sådan meritering på grund av att den är förenad med flera problem.

Nästan alla som med stöd av svenska finansiärer reser utomlands för post.dok.-meritering finansieras genom stipendier, vilket gör att de faller ur socialförsäkringssystemet vid återkomst till Sverige. Särskilt drabbas kvinnor eftersom de tar ut mer föräldrapenning än män och eftersom post.dok.-perioden inte sällan sammanfaller med familjebildande. Vidare är det ofta svårt att ordna arbete eller annan finansiering för medföljande familjemedlemmar.

Resolutionsförslag:

För att lösa frågan om tillhörighet till försäkringssystemet föreslås att stipendier som finansieringsform avskaffas till förmån för anställningar.

Sveriges universitetslärares förbund, SULF, har sedan länge föreslagit att denna kategori forskare under sin utlandsvistelse är anställda vid ett svenskt lärosäte. Personen fortsätter därmed att tillhöra svenska försäkringssystem och tjänar in pension i Sverige, vilket är förmånligt särskilt om personen är anställd vid ett statligt lärosäte.

Anställningarna skulle kunna finansieras genom direkta anslag till universiteten eller via forskningsråden. Därigenom får det anställande lärosätet, till skillnad från vid stipendiefinansiering, även möjlighet att ställa krav på arbetet personen utför och kan även arrangera så att den berörda efter utlandsvistelsen kan arbeta en tid på det svenska lärosätet och därigenom föra med sig sina kunskaper och sitt kontaktnät tillbaka. Dessutom underlättas återflytten.

Då anslagen många gånger är så små att den unga forskaren inte kan ta med familjen och därför tvekar att ge sig av utomlands bör postdok-finansieringen göras generösare för forskare med familj.

Detta blir dyrare än med stipendier. Det är därför viktigt att statsmakterna ställer ytterligare medel till förfogande för denna prioriterade fråga så att antalet som får finansiering för post.dok.-meritering inte minskar.

Grupppordförande: Lena Wallensteen, University of Notre Dame, USA

4.1 SVENSK TELEVISION FÖR UTLANDSSVENSKAR

Resolutionsmottagare:

Sveriges Television

Möjligheterna att följa det ordinarie svenska TV-utbudet utomlands är mycket begränsat. Detsamma gäller de särskilda TV-sändningar som riktas till svenska intressenter utomlands. Ett förslag går ut på att svensk television skall göras mera tillgänglig för utlandssvenskar och att svenska evenemang inom sport och kultur görs åtkomliga. Möjligheterna att förbättra situationen för svenskar utanför Sveriges gränser i detta avseende diskuteras. En fråga är exempelvis om räjongen för SVT Europa skulle kunna vidgas.

Resolutionsförslag:

SVT har sedan en längre tid sänt en kanal - SVT Europa - via satellit till länder i Europa. Dessa sändningar har senare kunnat riktas även mot andra länder i världen. Det område där man fortfarande inte kan se kanalen är Nord- och Sydamerika. Många svensktalande bor under viss tid eller permanent på den amerikanska kontinenten. Det vore därför värdefullt om SVT kunde utvidga sändningsräjongen även till detta område.

GRUPPORDFÖRANDE: Bo Ralph

5.1 HEMVÄNDANDE SVENSKARS MÖJLIGHET ATT ERHÅLLA LÅN AVSEENDE FASTIGHETSKÖP I SVERIGE EFTER ÅTERFLYTT

Resolutionsmottagare :

Problemformulering:

Svårigheter uppstår när den svenska kreditgivaren ej kan se den hemvändande låntagarens ekonomi bakåt i tiden.

Resolution:

Svenska myndigheter bör bistå med ett regelverk för banker och kreditgivare att erhålla kreditupplysning över gränserna, till att börja med inom EU.

5.2 ARBETSLÖSHETSKASSANS ERSÄTTNING VID ÅTERFLYTT TILL SVERIGE DÅ OMEDELBAR ARBETSLÖSHET UPPSTÅR

Resolutionsmottagare:

Problemformulering:

Ett flertal svenska medarbetare på utlandsuppdrag fortsätter att löpande betala fackföreningsavgift inklusive avgift till arbetslöshetskassa under uppdraget. Vid återflytt, i samband med personalreduktion, händer det att den hemvändande nekas arbetslöshetsersättning med hänvisning till att lön som utbetalats i utlandet inte kommer från en svensk juridisk person utan t ex ett dotterbolag registrerat i det land man tidigare bott. Därmed har ej svensk arbetsgivaravgift erlagts till svensk arbetslöshetskassa. Vi förstår att det danska systemet för arbetslöshetsersättning betalar ersättning vid arbetsneddragningar för hemvändande danskar trots att inga arbetsgivaravgifter erlagts till det danska systemet under utlandsuppdraget. Danskarna är här generösa mot den relativt lilla grupp människor som tar sig an ett utlandsuppdrag och som faktiskt i stortagnar den danska ekonomin.

Resolution: Ett system som det danska skulle underlätta rekrytering av personal i Sverige till utlandsuppdrag.

5.3 BLOCKERING AV TILLGÅNGAR I SVERIGE VID SVENSK MEDBORGARES DÖD I UTLANDET

Resolutionsmottagare:

Bakgrund:

Vi har förstått att i samband med en svensks död i utlandet är det gamla lagar som reglerar efterlevandes tillgång till t ex bankkonton tillhörande den avlidne. Ofta blockeras bankkonton när dödsfallet blir känt för svensk myndighet och detta skapar stora problem för efterlevande.

Resolution:

Vi föreslår att berörd myndighet ser över lagstiftningen så att den anpassas till dagens behov.

5.4 FOLKBOKFÖRING

Resolutionsmottagare:

Bakgrund:

I samband med en familjs delade hemkomst (ex. maka och barn återvänder tidigare för att hinna med skolstart) ska möjlighet ges till inskrivning i Sverige trots att ena maken är kvar i utlandet under en övergångstid. I dag är det inte möjligt för makarna att skriva in sig vid olika tidpunkter.

Resolution:

Möjlighet för makar att skriva in sig vid olika tidpunkter

Ordförande: Daniel Rock

6.1 FRIVILLIG REGISTRERING AV UTLANDSSVENSKAR

Efter flodvågskatastrofen 2004 inledde UD ett intensivt arbete på att arbeta fram beredskapsplaner när det gäller hur Sveriges 103 utlandsmyndigheter ska agera för att på bästa sätt kunna undsätta svenskar i en krissituation eller ett katastrofområde utomlands. Dessa beredskapsplaner färdigställdes under hösten 2005 och våren 2006, och på flera platser i världen har de testats i praktiken genom realistiska fältövningar. Generellt kan man alltså säga att UD idag står väl förberett inför en framtida omfattande kris eller katastrof.

Med ett undantag: man har ytterst dålig uppfattning om var många utlandssvenskar bor och hur man bäst når dem med information och hjälp. Mörkertalet för exempelvis de c:a 100 000 utlandssvenskar som bor i USA är mycket högt. (Detta kan jämföras med de mycket exakta uppgifter UD genom resebyråer etc. har om svenska turister utomlands.)

En persondatabas degenererar i genomsnitt med 15 procent årligen, så om inget arbete görs för att uppdatera den är ungefär hälften av uppgifterna i databasen mer eller mindre inaktuella efter tre år. UD säger sig idag inte ha system och personresurser för att upprätta, än mindre upprätthålla, en aktuell databas för över en halv miljon utlandssvenskar. Detta måste ses som en stor brist i beredskapsplanen.

Parlamentet uttalar en önskan att UD bör ges de resurser som krävs för att

- 1) till utlandssvenskarna "marknadsföra" fördelarna med att registrera sig på närmaste ambassad eller konsulat, och att själv förnya inaktuella uppgifter,
- 2) skapa ett för utlandssvenskarna enkelt registreringssystem, t.ex. över Internet, och
- 3) kontinuerligt uppdatera detta frivilliga register så att uppgifterna vid varje tillfälle är så aktuella som möjligt.

6.2 KARTLÄGGNING AV LISTNÄTVERK

Trots fördelarna med att registrera sig frivilligt hos den svenska ambassaden eller konsulatet är det många utlandssvenskar som inte kan och/eller inte vill vara del av ett sådant "centralregister". En mycket stor del av dessa personer ingår dock i andra frivilliga register såsom medlemsförteckningar i föreningar och kyrkoförsamlingar och anställningslistor hos svenska företag i utlandet.

Parlamentet uttalar en önskan att UD genom sin utlandsorganisation kartlägger dessa olika lokala listnätverk och uppmantrar de frivilliga handhavarna att hålla sina databaser aktuella så att UD genom dessa kanaler i en kris- eller katastrofsituation kan nå svenskar i ett visst geografiskt område med information och erbjudande om bistånd.

6.3 RESUR SINVENTERING

En halv miljon utlandssvenskar besitter sammantaget en oerhörd erfarenhet och innehar omätliga resurser som skulle kunna komma deras landsmän till nytta i en kris- eller katastrofsituation. Detta omfattar t.ex. kunskap inom sjukvård, rese- och hotellnäringen, logistik, nutrition och psykologi, för att bara nämna några uppenbara exempel. Utlandssvenskarna har också redan tidigare visat att de i en katastrof med glädje både frivilligt och gratis varit beredda att bistå utsatta svenskar med vad man har och vad man kan. Detta har varit ytterst värdefullt, men har ofta präglats av brist på initial organisation och samordning, kopplat till okunskap om vilka kunskaper och resurser som finns att tillkalla när de behövs.

Parlamentet uttalar en önskan att UD genom sin utlandsorganisation och i samarbete med svenska föreningar, klubbar, sammanslutningar, kyrkor, företag och andra organisationer kartlägger befintliga kunskaper och resurser hos utlandssvenskarna, samt upprättar en plan för hur dessa enklast och snabbast och på lämpligaste sätt aktiveras vid en kris eller katastrof på en viss plats eller i ett visst område.

6.4 UTLANDSSVENSKARNAS RÄTTIGHETER

Det råder bred okunskap bland utlandssvenskarna om vilken typ och omfattningen av kort- och långsiktigt bistånd de kan förvänta sig och/eller har rätt att kräva av den svenska staten i en kris eller katastrofsituation och vilka motprestationer den svenska staten har rätt att kräva i gengäld.

Parlamentet uttalar en önskan att UD ger prioritet åt den utredning i detta ämne som påbörjats under Mats Svegfors' ledning, och att resultatet - en slags Utlandssvenskarnas Bill of Rights - publiceras snarast.

6.5 INFORMATIONSBROSCHYR

Kunskapen bland utlandssvenskarna om hur de bäst förfar i en plötslig kris- eller katastrofsituation är låg. Vad ska jag göra? Vart vänder jag mig för hjälp? Hur kan jag hjälpa andra?

Parlamentet uttalar en önskan att UD genom sin utlandsorganisation och i samarbete med svenska föreningar, klubbar, sammanslutningar, kyrkor, företag och andra organisationer efter kartläggning av lokala, befintliga kunskaper och resurser hos utlandssvenskarna och upprättande av lokala aktiveringsplaner producerar enkla och lättfattliga, lokala informationsbroschyrer - "Om Katstrofen Kommer" - tillgängliga på alla platser och genom alla kanaler som kan tas i anspråk för distribution. Självfallet skall informationsinnehållet också publiceras på Internet, direkt och via tillämpliga länkar.

6.6 ABONNEMANG PÅ KRISINFORMATION OCH VARNINGAR

Parlamentet uttalar en önskan att UD inrättar en service lika den som idag tillhandahålls av t.ex. Australiens utrikesdepartement där en person som så önskar (mot avgift) kan abonnera på krisinformation och varningar för ett eller flera specificerade länder. I samma ögonblick som det australienska utrikesdepartementet genom sin utlandsrepresentation och/eller media får information om en hotsituation distribuerar det, via internet och SMS, varningar och information till abonnenterna för/inom det aktuella geografiska området. Informationen uppdateras sedan löpande.

6.7 SPECIELL KATASTROFFOND FÖR UTLANDSSVENSKAR

Vid en internationell kris eller katastrofsituation särbehandlar UD turister och utlandssvenskar som befinner sig i det aktuella katastrofområdet. T.ex. evakueras svenska turister och besökare kostnadsfritt medan utlandssvenskar i samma situation debiteras kostnader för evakueringen. Likaså, skulle en i Sverige bosatt person behöva akut sjukvård i Sverige i samband med en katastrof faller den inom ramen för det svenska sjukvårdssystemet, medan en "hemevakuerad" utlandssvensk bosatt utanför EU debiteras avsevärt högre och ofta betungande vårdkostnader.

Parlamentet uttalar en önskan att det i Sverige inrättas en hjälpfond öronmärkt för ekonomiskt bistånd till katastrofdrabbade utlandssvenskar. Medel härtill skulle enligt brittisk modell inhämtas genom uttagande av en mindre tilläggsavgift vid utfärdandet av nya/förnyade svenska pass.

GRUPPORDFÖRANDE: Steve Trygg

Gruppen har behandlat följande frågor:

1. Återfående av förlorat svenskt medborgarskap
2. Passfrågor såsom återinförande av möjligheten att ansöka om pass på konsulat igen och icke enbart på ambassader samt att ett giltigt pass skall anses styrka sökandes medborgarskap
3. Äktenskapsskillnad, underhållsskyldighet, utländska sambors rättsstatus
4. Frågor om körkort och levnadsintyg

7.1 ÅTERFÅENDE AV SVENSKT MEDBORGARSKAP

Resolutionsmottagare:

Integrations- och Jämställdhetsdepartementet
Ansvarigt statsråd: Nyamko Sabuni

(SOU 2006:2 omprövning av medborgarskap Prop. 1999/2000:147 Lag om svenskt medborgarskap SOU 2000:106 Medborgarskapskrav i svensk lagstiftning)

Bakgrund:

Enligt 7 § i 1950 års lag (1950:382) om svenskt medborgarskap som upphävdes den 1 juli 2001, förlorades svenskt medborgarskap av den som förvärvar utländskt medborgarskap efter ansökan eller uttryckligt samtycke. Av övergångsbestämmelserna till nu gällande lag (2001:82) om svenskt medborgarskap, vilken trädde ikraft den 1 juli 2001, framgår att en person som har förlorat sitt svenska medborgarskap enligt 1950 års lag (men som skulle ha haft det kvar om den nya lagen gällt vid tidpunkten för förlusten) återfår svenskt medborgarskap om han eller hon före den 1 juli 2003 hos Migrationsverket anmäler önskemål om det.

Många svenska medborgare har helt ovetande inte bara drabbats av förlust av sitt svenska medborgarskap utan har även förlorat möjligheten att återfå sitt svenska medborgarskap om inte återflyttning till Sverige sker. Återfående av svenskt medborgarskap har försvårats eller omöjliggjorts bland annat p.g.a. dålig information om ny lagstiftning till allmänheten. Det måste vara att ställa alltför höga krav på gemene man att hålla sig löpande underrättad om nya lagar och förordningar. Vidare är en övergångstid på endast två år för kort, jämförelsevis kan hänvisas till motsvarande finsk lagstiftning där en övergångstid på fem år gäller.

Sverige borde ha ett starkt intresse i att inte förlora egna medborgare som ofta i främmande miljöer och utländskt näringsliv blir mer "proSverige" än i Sverige boende svenska medborgare. Genom arbete med svenska produkter, svenskt företagande samt genom främjande av svenska intressen och svensk kultur bidrar svenskar utanför Sverige till att sprida kunskap om och marknadsföra Sverige i världen.

Förslag:

Vi föreslår att svenska medborgare som har förlorat sitt svenska medborgarskap i samband med att utländskt medborgarskap förvärvats, för att de inte känt till eller varit förhindrade att före den 1 juli 2003 ansöka om återfående av svenskt medborgarskap eller för att svenskt medborgarskap inte förnyats i utlandet, gives möjlighet att, utan tidsgräns eller krav på återflyttning till Sverige, återfå sitt svenska medborgarskap.

7.2 RÄTT FÖR SVENSKA MEDBORGARE ATT ANSÖKA OM PASS PÅ HONORÄRKONSULAT

Resolutionsmottagare:

Utrikesdepartementet
Justitiedepartementet

Bakgrund:

Sedan den 1 oktober 2005 utfärdas svenska resehandlingar på passmyndigheter inom Sverige i enlighet med EU-förordningen om säkerhet och biometri i pass. Det nya passet är försett med ett datachip som lagrar innehavarens personuppgifter och passfoto. Vid en passkontroll kan passinnehavaren fotograferas och passfotot i datachipet användas för att göra en jämförelse mellan ansiktena. Syftet är att säkra att personen på passfotot och den som använder passet är samma person. Informationen på chipet skyddas av en säkerhetsmekanism. De biometriska passen är dessutom svåra att förfälska. Det krävs två personliga besök vid passmyndigheten, giltighetstiden är 5 år, avgiften 500 SEK och ansökningstiden normalt en vecka.

Under 2007 skall successivt samtliga passmyndigheter utanför Sverige införa de fotostationer som krävs för att ta fram underlag till pass. Ansökan skickas elektroniskt till Sverige där tillverkningen av resehandlingen sker. Passmyndigheten utanför Sverige bestäms av utrikesdepartementet. Det finns 104 utlandsmyndigheter vilka inkluderar ambassader, representationer, delegationer samt lönade konsulat. Samtliga är direkt underställda UD. Därutöver tillkommer ca 400 honorärkonsulat.

Problematik:

För nuvarande gäller att endast ambassad samt lönat konsulat får utfärda pass - honorärkonsulaten upphör under 2007 att vara passmyndigheter. För många utlandssvenskar är detta väldigt obekvämt: resvägen till en ambassad kan i vissa fall vara så lång att en övernattning på orten krävs. Ansökningstiden för ordinarie pass utanför Sverige är ca 4-6 veckor. Även att beakta är att två personliga besöks krävs. Detta är en otillräcklig service för utlandssvenskar och många rekommenderas därför att ansöka om pass i Sverige, vilket i sig ofta är kombinerat med svårigheter.

Enligt passlagen är sökanden skyldig att styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter. Det mest påtagliga beviset på medborgarskap är det svenska passet. Trots detta har utlandssvenskar många gånger haft problem vid passansökningar inom Sverige, deras svenska pass har inte ansetts styrka deras svenska medborgarskap. Rikspolisstyrelsen har meddelat att rutinerna skall förbättras för att underlätta för utlandssvenskar att ansöka om pass i Sverige.

Förslag:

Vi föreslår att svenska medborgare återfår rätten att ansöka om pass på de honorärkonsulat som dels har ett betydande antal passansökningar samt dels uppfyller de krav på säkerhet som föreskrives för passmyndighet. Att hänvisa till tekniska och/eller ekonomiska hinder är icke acceptabelt, utan en för alla parter godtagbar lösning borde eftersträvas.

ORDFÖRANDE: Birgitta Arve

8.1 VÄRDERING AV SPRÅKKUNSKAPER VID ANTAGNING TILL HÖGSKOLAN

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket (HSV)
Verket för högskoleservice (VHS)
Riksdagens utbildningsutskott

Frågeställning/problemformulering:

Vid antagning till högskolan kommer lästa kurser i språk vara särskilt meriterande. De som läst grundskolan och/eller gymnasiet i utlandet och som söker till svensk högskola riskerar att inte få sina språkkunskaper lika högt värderade som de sökande som läst språk i en svensk gymnasieskola. Detsamma gäller människor som bott utomlands och genom vistelse tillgodogjort sig ett språk.

Resolutionsförslag:

Det är inte rimligt att språk som studerats eller tillgodogjorts på en plats ska värderas högre än språk som lärts in på en annan plats. Alla språk som studerats, i grundskola eller gymnasium, i ett annat land ska naturligtvis kunna tillgodoräknas och vara meriterande vid antagningen till högskolan. Boende i Sverige som har ett annat första språk än svenska och som studerat modersmål och svenska som andraspråk i Sverige bör dessa studier vara meriterande vid antagningen till högskolan. På samma sätt bör kunskaper i alla språk som inhämtats genom att den sökande bott i ett land som talar ett främmande språk bör kunna valideras och vara meriterande för den sökande vid antagning till högskola.

8.2 LIKA REGLER GER FLER STUDENTER ERFARENHET AV ATT PLUGGA UTOMLANDS

Resolutionsmottagare:

Socialdepartementet
Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Utbildningsdepartementet
Internationella programkontoret

Frågeställning/problemformulering:

Idag har studenter som läser utomlands endast rätt till studiemedel om studierna är på heltid och pågår i minst 13 veckor.

Resolutionsförslag:

För att ge fler studenter möjlighet att plugga utomlands, i alla fall en kortare tid, bör samma regler för studiemedel vid studier i Sverige gälla vid studier utomlands. Sverige har idag en heterogen studentgrupp, däribland har många studenter barn vilket försvårar för studenter att plugga utomlands under en längre såsom en termin eller ett läsår. Däremot så skulle det kunna vara möjligt för denna grupp att läsa utomlands under en kortare tid, men då har de inte rätt till studiemedel enligt dagens regler. Många studenter har ett intresse av att läsa ett annat språk under sommarens månader, men om de inte har möjlighet att läsa en 13 veckor lång kurs har de inte rätt till studiemedel. På detta krävs en ändring om Sverige önskar att fler människor ska ha erfarenhet av att leva och lära i ett annat land. Om anledningen till att det inte ska vara möjligt att få studiemedel för kurser kortare än 13 veckor är rädslan att studenter ska åka utomlands på korta kurser och festa så är den risken inte större än när studenter läser exempelvis korta sommarkurser i Sverige.

8.3 EN NÄRHETSPRINCIP SVERIGE BÖR SKROTA

Resolutionsmottagare:

Socialdepartementet
Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Utbildningsdepartementet
Internationella programkontoret

Frågeställning/problemformulering:

Idag tillämpas en närhetsprincip som innebär att studenter endast kan få studiemedel för språkstudier i spanska i Spanien, franska i Frankrike och så vidare och alltså inte kan räkna med att få studiemedel för att läsa språk som talas i Europa utanför Europa.

Resolutionsförslag:

Avskaffa denna närhetsprincip och gör det möjligt för studenter att få kännedom om det land, den kultur och den dialekt som de vill. Det är bättre för Sverige med medborgare som har kunskap om flera olika länder än att alla har varit i Frankrike och Spanien. Låt studenter läsa spanska i Peru och låt studenter läsa franska i Elfenbenskusten eller Kanada.

8.4 FÖRSITT INTE CHANSEN TILL KVALITETSUTVECKLING

Resolutionsmottagare:

Utbildningsdepartementet
Högskoleverket (HSV)
Riksdagens utbildningsutskott
Sveriges universitet- och högskoleförbund
Sveriges alla lärosäten

Frågeställning/problemformulering:

Idag åker många studenter, om än inte lika många som önskvärt, utomlands för att studera inom ramen för något utbytesprogram. Men de erfarenheter som svenska studenter gör utomlands tas inte tillvara på ett sätt som bidrar till att öka kvaliteten på svensk högre utbildning. Idag försitter man en chans till kvalitetsutveckling.

Resolutionsförslag:

Lärosäten bör på ett systematiskt sätt tillvara studenternas erfarenheter de fått genom sina studier vid ett annat lärosäte och använda studenternas kunskap och synpunkter för att utveckla lärosätets eget arbete med pedagogisk utveckling, kursupplägg, bemötande av studenter och förhållningssätt mellan lärare och student med mera. Därigenom kan kvaliteten på det egna lärosätets utbildning ständigt mätas mot andra lärosäten, allt för att höja kvaliteten inom svensk högre utbildning.

8.5 STÖD TILL SVENSKA ARBETSTAGARE I UTLANDET

Resolutionsmottagare:

Näringsdepartementet
Utrikesdepartementet
De utländska ambassaderna i Sverige
LO, TCO, SACO
Wanja Lundby-Wedin, Europafackets ordförande
Svenska EU-parlamentsledamöter

Frågeställning/problemformulering:

Allt fler unga svenskar arbetar eller praktiserar idag utomlands under en tid. För många unga är det deras första "riktiga jobb" och deras första längre utlandsvistelse. Dessa unga är utsatta, inte minst då det är svårt att på förhand skaffa kunskap om villkoren på arbetsmarknaden i landet, vart man ska vända sig om man blir kränkt eller illa behandlad i jobbet, vad som är en rimlig lön, et cetera.

Resolutionsförslag:

Upprätta en digitalt stöd- eller rådgivande funktion för unga svenska arbetstagare i utlandet, med sökbar information om landets arbetsrätt, arbetsmarknad, meritssystem, kontaktuppgifter till fackförbund och relevanta myndigheter. Ungas erfarenhet av arbete i utlandet är en resurs för Sveriges arbetsmarknad och ska vara en positiv upplevelse. Även SVIV bör se över möjligheten att verka för detta internt.

8.6 SKROTA KRAVET PÅ TVÅÅRIG SVERIGEVISTELSE FÖR STUDIEMEDEL

Resolutionsmottagare:

Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Utbildningsdepartementet
Internationella programkontoret

Frågeställning/problemformulering:

Unga som följt med sina föräldrar utomlands måste, efter att de gått ut skolan, bo 2 år i Sverige för att få söka studiemedel. Att inte fritt kunna välja påbörja sina studier gör att de unga kommer på efterkälken jämfört med jämnåriga. Inte minst då deras svenska sällan är så bra, de saknar kontaktnät i Sverige och den utbildning de gått är inte giltig.

Resolutionsförslag:

Ta bort kravet om tvåårig Sverigevistelse för svenska medborgare för att vara berättigad bidrag till högskolestudier. Erfarenheten av att ha levt utomlands ska inte vara ett hinder, utan ses som en merit, i en ung människas karriär- och studieutveckling. Sverige bör se positivt på utlandssvenskar som återvänder till landet.

8.7 MERIT- OCH KARRIÄRVÄRDE AV IDEELLT ARBETE UTOMLANDS

Resolutionsmottagare:

Svenskt Näringsliv
Valideringsdelegationen
Internationella programkontoret

Frågeställning/problemformulering:

Efter avslutad gymnasieutbildning eller som komplement till högskolestudier väljer allt fler unga att arbeta ideellt utomlands under en period av sitt liv. Undersökningar visar att arbetsgivare värderar formell utbildning och arbetslivserfarenhet högre än kompetens från ideell verksamhet vid en anställning.

Resolutionsförslag:

Arbetsgivare bör uppvärdera erfarenheten av ideellt arbete utomlands. Validerings- delegationens arbete med att validera utländsk yrkeskompetens bör även innefatta erfarenheten av ideellt arbete. I det ideella arbetet utomlands är det inte bara språkkunskaper som ökas, utan unga utvecklar förmågan att arbeta demokratiskt, samarbeta och kommunicera med andra, specialkunskap inom ett visst område och förmågan att praktiskt driva verksamheter i en ny miljö.

8.8 MERIT- OCH KARRIÄRVÄRDE AV UTLANDSSTUDIER

Resolutionsmottagare:

Svenskt näringsliv

Frågeställning/problemformulering:

Utlandsstudier tycks inte underlätta karriären, enligt en stor svensk studie. Svenska studenter som studerat ett år utomlands har svårare att hitta sitt första jobb. Resultaten ligger i linje med andra studier som visat att utlandsstudier generellt sett inte premieras av arbetsgivare. Idag väljer t.ex. färre än en procent av de svenska studenterna att studera utomlands i det så kallade Erasmusprogrammet, för studier i andra europeiska länder.

Resolutionsförslag:

Näringslivet borde tillvara svenska studenters utlandserfarenheter bättre. Studier i utlandet borde vara meriterande. Svenskt näringsliv uppmanas att ta upp frågan med svenska arbetsgivare av alla kategorier.

GRUPPORDFÖRANDE: Hanna Hallin och Kristina Persdotter